

ΑΠΟ ΤΗ ΖΩΗ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ

Τὸ πρῶτο διάβασμα.

Καθισμένη στην πλεκτή πολυθρόνιτσα, την δική της, ἐδιάβαζε ἡ παιδούλα τῶν δυὸ χρόνων. Σκυμμένη ἐκύτταζε προσεκτικὰ μέσα στὸ βιβλίο καὶ κουνούσε σοβαρὰ τὸ καστανόξανθο κεφάλι, ἐνῶ κάτι τί ψιθύριζε. Ἐδιάβαζε, ἐδιάβαζε καὶ κάθε τόσο ἐγύριζε κι' ἄλλη σελίδα.

Τόση δὰ ἐπιμέλεια! Μονάχα ποὺ κρατοῦσε τὸ βιβλίο της ἀνάποδα!

Ὁ χορός.

Μόλις μποροῦσε νὰ βαδίξῃ κι' ἄρχισε νὰ χορεύῃ. Χορεύοντας ἐπανελάμβανε τὶς κινήσεις ποὺ ἐμάθαινε στὴν καθημερινὴ ζωὴ. Ἐκανε πὼς ἐλούζετο, πὼς ἐκτενίζετο, πὼς ἐπλύνετο. Ὑστερα ἐπερπατοῦσε στὰ τέσσαρα σὰν τὸ σκύλο ποὺ εἶχε δῆ χθὲς κι' ἄλλοτε πάλι ἐπαιζε πιάνο ἐπάνω σ' ἓνα τραπέζι. Λίγο, λίγο εὑρισκε βηματισμούς δικούς της καὶ οἱ κινήσεις της ἐγίνοντο πιὸ χαριτωμένες.

Στὰ δυὸ της χρόνια ἐχόρευε ἐμπρός, ὀπίσω, ἔκανε βόλτες, ἐπαιρνε στάσεις πλαστικές. Μόλις μποροῦσε πιά κανεὶς νὰ

ΕΠ. ΘΩΜΟΠΟΥΛΟΥ

ΑΠΟ ΤΗ ΖΩΗ ΤΟΥ ΚΑΜΠΟΥ

διακρίνη τις κινήσεις τῆς καθημερινῆς ζωῆς στὸ ρυθμικὸ χορὸ τῆς.

Ὁ μπεμπέκος καὶ ἡ μαμά του.

Ὁ μπεμπέκος εἶναι τὸ ἀγαπημένο παιδί μιᾶς μικροῦ διόμισυ χρονῶν.

«Ἡ μαμά του, ἡ μαμά του, κύττα ἡ μαμά του» λέει συχνὰ πυκνὰ δείχνοντας τὸν ἑαυτό τῆς μὲ καμάρι.

Ὅλη τὴν ἡμέρα καταγίνεται μαζί του. Τὸν πλένει, τὸν κτενίζει, τὸν ντύνει, τὸν ταΐζει, τὸν χορεύει, τὸν μαλώνει, τὸν νανουρίζει σὰ μάννα ἀληθινή, ποὺ ἀσχολεῖται μὲ τὸ παιδί τῆς.

Εὐτυχισμένη.

Ἐξαλλη ἀπὸ χαρὰ ἐπηδοῦσε, βγάζοντας δυνατὲς φωνὲς ἔσπρωχνε ὄλους ποὺ τὴν ἐπλησίαζαν γιὰ νὰ μὴν τῆς ἐγγίξουν κανεὶς τὸ θησαυρὸ τῆς.

Τί νὰ τῆς εἶχε φέροι ὁ μπαμπᾶς τῆς ἐκεῖνο τὸ βράδι. Ἦταν ρεκλάμες γιὰ μολύβια τοῦ Faber: ἀπάνω σ' ἕνα χαρτί ζωγραφισμένα διάφορα χρωματιστὰ μολύβια, ἕνα κύριος σ' ἄλλο κρατῶντας ἕνα μολύβι μεγάλο στὰ χέρια του καὶ σ' ἄλλο δυὸ παπαγάλοι, ὁ ἕνας κατακόκκινος καὶ ὁ ἄλλος ὀλοπράσινος.

«Κόττες! Κόττες!» ἐφώναξε ἡ μικρὴ δείχνοντας τοὺς μολύβια χαρὰ.

Τί σοῦ εἶναι τὰ παιδιά! ἀνθρωπάκια χωρὶς μυαλὸ καὶ κούτσι. Δὲν εἶχα ὅμως τελειώση τῆ σκέψη μου κ' ἔσταμάτησα. Ἄνθρωποι κάθε ἡλικίας ἄρχισαν νὰ περνοῦν μπροστά μου.

Ἐπερνοῦσαν, ἐπερνοῦσαν, ἐπερνοῦσαν κρατῶντας ὁ καθένας στὰ χέρια του ὅ,τι ἐνόμιζε εὐτυχία.

Τί σοῦ εἶναι οἱ ἄνθρωποι, σωστὰ παιδιά! ἐσκέφθηκα τελειώνοντας τὸ συλλογισμό μου.

Καλὰ σημάδια.

Μὲ τὴν ἄκρη τοῦ ματιοῦ παρακολουθοῦσα μερικὰ παιδάκια, πὺ ἐπῆγαιναν τὸ πρωῒ, στὸ σχολεῖο. Τὸ ἓνα, κοριτσάκι, τὸ ἐκρατοῦσε ὁ ἀδελφός του ὁ μεγαλύτερος ἀπὸ τὸ χέρι. Σὰν ἔφθασαν στὴν πόρτα τοῦ σχολείου χάθηκε πηδῶντας μέσα στὴν αὐλὴ χωρὶς νὰ νὰ γυρίσῃ πίσω τὸ κεφάλι νὰ δῆ τὸν ἀδελφό της.

Τὰ ἄλλα, ἓνα ἀγοράκι καὶ ἓνα κοριτσάκι, πήγαιναν στὸ σχολεῖο γελῶντας καὶ κουβεντιάζοντας.

Τὸ σχολεῖο ἀλλάζει, σκέφθηκα κ' ἐξακολούθησα τὸ δρόμο ἀνακουφισμένη...

Ὁ μικρομέγας.

«Bonjour Madame, Merci beaucoup». Ἦτον ἓνα στρομπουλὸ ἀγοράκι μὲ καταγάλανα ματάκια κ' ὀλόξανθα μαλλιά.

Ἡ μαμά του κοντὰ χαμογελοῦσε. Εἶχε πετύχη. Δὲν ἐπῆγαν οἱ κόποι της χαμένοι. Ὁ μικρὸς ἐψέλλιζε πέντε ἔξι λέξεις γαλλικὲς κ' ἔκανε καὶ ὑπόκλιση σὰν ἐχαιρετοῦσε. Εἶχε γίνῃ ἀνθρωπὸς τοῦ κόσμου, κ' αὐτὸ σὲ ἡλικία δύο χρόνων!

Ἔστερα ἀπὸ λίγον καιρὸ ἐπῆγαμε σπιτι τους. «Δὲν ξέρω τί ἔχει αὐτὸ τὸ παιδί» εἶπεν ἡ μητέρα του, κυττάζοντας τὸ ἀνήσυχα. Ἔχει τώρα λίγες ἡμέρες πὺ ψευδίζει ἐνῶ πιδὸ μικρὸ ἡμιλοῦσε καθαρά.

Τί ἄλλο νὰ ἔχη; Εἶχε πάθη ἀπὸ ὑπερκόπωση.

Νὰ μὲ κάνης μαμά.

Ξαπλωμένη στὸ ντιβάνι ἡ νέα μαμά κύτταζε τὴ μικρὴ της, μιὰ κορούλα πέντε χρόνων, πὺ ἔπαιζε. Τὸ παιδί της ἦτον προικισμένο. Εἶχε γερὸ μυαλὸ καὶ γερὸ κορμί. Κι' ὄνειρα ἀτελείωτα ζωντάνευαν ἐμπρός της καθὼς ἔμενε ἐκεῖ ξαπλωμένη στὸ ντιβάνι.

Ἡ μικρὴ ἄφησε τὸ παιγνίδι της ἐκεῖ κάτω στὴ γωνιά

κ' ἐπλησίασε τῇ μητέρα του. Εἶχε βαρεθῆ νὰ παίξῃ ἢ αἰσθάνθῃκε ἕξαφνα τὴν ἀνάγκη γιὰ χαιῖδια;

Ἡ μητέρα τὴν ἀγκάλιασε καὶ φιλῶντας τὴν ἕξακολούφησε τὰ ὄνειρα τῆς δυνατὰ πιά.

«Λὲς πῶς σ' ἀρέσουν τὰ γράμματα. Τί θὰ γίνῃς λοιπόν, ἄμα μεγαλώσῃς; θέλεις νὰ σὲ κάνω γιατρίνα; θέλεις νὰ γίνῃς δικηγόρινα ἢ σ' ἀρέσει καλύτερα τὸ πιάνο;»

Ἡ μικρούλα ἐσήκωσε τὸ κατσαρό τῆς κεφαλάκι καὶ κυττάζοντας τὴν μητέρα τῆς μὲ τὰ ἔξυπνα ματάκια τῆς, «Νὰ μὲ κάνῃς μαμά», τῆς εἶπε.

Τὸ μεγάλο περιστατικό!

— Τί μοῦ εἶπε; ἐρωτοῦσε μὲ συγκίνηση, κατακόκκινο ἕνα ἀγοράκι δώδεκα χρονῶν τὸ μικρό του φίλο.

— Τί σοῦ εἶπε; Σοῦ εἶπε «καλημέρα, πῶς εἴσθε; καλά;»

Ἐφθασαν ὡς τὴν ἄκρη τοῦ δρόμου καὶ ξαναγύρισαν.

— Λοιπόν, τί μοῦ εἶπε; ἐρώτησε πάλι ὁ πρῶτος.

— Μὰ σοῦ τὸ εἶπα, ἀπάντησε ὁ δεύτερος βαρυστημένος. Σοῦ εἶπε «καλημέρα, πῶς εἴσθε; καλά;» Εἶχαν περάσει ἀπὸ τὸ σπίτι τῆς γνωστῆς τους παιδούλας καὶ τὴν εἶχαν ἰδῆ στὴν πόρτα.

Συνηθισμένα πράγματα.

Σὰν κι' αὐτὸ δυστυχισμένα θὰ ἔχετε συναντήσῃ κι' ἄλλα ἀγόρια βέβαια πολλὰς φορές.

— Μὴν τρέχῃς, κάνεις θόρυβο κ' ἐνοχλεῖς καὶ τοὺς κάτω. Δὲν τρέχουν μέσα στὰ δωμάτια, λέει ἡ μαμά.

Αὐτὴ ὅμως δὲν ὑπάρχει.

— Ἄφησε τὶς κοῦκλες τῆς ἀδελφῆς σου ἤσυχες.

Δὲν ἐντρέπεσαι ἐσὺ ἀγόρι νὰ καταγίνεσαι μ' αὐτά, πᾶρε νὰ διαβάσῃς, λέει ὁ πατέρας.

Ὁ μικρὸς σκύβοντας τὸ κεφάλι τραβήχθηκε σὲ μιὰ γωνιά. Τί δυστυχισμένος ποὺ ἦτον!

Νά, γιατί είμεθα υπεύθυνοι.

Δέν περπατοῦσε ἀκόμα, ὅταν ἄρχισε νὰ παρασταίνη πῶς τὴ λούζαμε καὶ τὴ κτενίζαμε.

Ἐνάμιον χρόνου ἐμιμεῖτο παίζοντας ὅλες τὶς δουλειῆς τοῦ σπιτιοῦ. Ἐξεσκόνιζε, ἐσάρωνε, ἐτοίμαζε τὸ φαγητό. Δυὸ χρόνων ἔκανε πὼς ἔρραβε, πὼς διάβαζε, πὼς ἔγραφε. Κάθε κίνησή μας καὶ τὴν παραμικρότερη, τὴν ἐμιμεῖτο. Βλέποντας τὴν ἀνακαλύπταμε κινήσεις μας, πού οὔτε κὰν τὶς εἶχαμε ὑποπτευθῆ. Ἡ μικρὴ ὁμως τὶς εἶχε παρατηρήσει.

Ἐπαιρνε καὶ τὴν ἴδια ἔκφραση τὸ προσωπάκι της καὶ ἡ φωνὴ της εἶχε τοὺς ἴδιους τόνους.

Νά, γιατί ἔχομε μεγάλη εὐθύνη ὅσοι ζοῦμε μαζὶ μὲ τὰ παιδιά!

Μαμά.

Στὸ δάσος τὸ ἄρωματισμένο μὲ τὰ μικρά του πεῦκα τὰ φροντωτὰ κι' ἀνοιχοπράσινα εἶχαν ἔλθῃ μερικὰ μικρά. Ἀδιάκοπα σὲ κίνηση, ἄλλοτε ἔκοβαν λουλούδια, ἄλλοτε μάζευαν κουκουνάρες κι' ἄλλοτε πάλι ἔξεστράτευαν γιὰ μακρινὸ κυνήγι ν' ἀνακαλύψουν καμμιά χελώγη.

Συχνὰ ἐσταματοῦσαν κ' ἐφώναζαν τὶς μητέρες τους, πού καθισμένες ἐπάνω στὸ χορτάρι ἔπλεκαν. Μαμά... Μαμά... Μαμά...

Ὅλα τὰ συναισθήματα τοῦ ἀνθρώπου τὰ ἐρμήνευε αὐτὴ ἡ λέξη! παρακλήση, θυμὸ, ἀγάπη, χαρὰ, ἀπελπισία.

Ἀρχὴ τοῦ Παραμυθιοῦ.

Πλάϊ στὸ τζάκι κοντὰ στὴν ἀναμμένη φωτιά κάθονται ἡ γιαγιά καὶ ἡ μικρὴ ἐγγόνα. Στὴ μικρὴ πολυθρόνισα της ἦ μιά, στὴ μεγάλη κι' ἀναπαυτικὴ ἦ ἄλλη.

Ἐξω κρύο καὶ βροχή. Μέσα ζέστη ἀνοιξιὰτικὴ καὶ ὅμοια μὲ πασχαλιῆς τὰ ρεῖκια κοντὰ στὸ ἀναμμένο τζάκι.

— Λοιπόν, ἔλεγε ἡ γιαγιά, τὸ ἀρνάκι ἐβγήκε ἔξω γιὰ νὰ φάῃ δροσερὸ χορτάκι, γιατί πολὺ τοῦ ἀρέσει.

— Ἄκοῦς, μπεμπέκο; διέκοψε ἡ μικρὴ χαϊδεύοντας τὴν κούκλα τῆς ποὺ εἶχε στὴν ἀγκαλιά, ἀκοῦς;

— Ἐκεῖ λοιπόν, εἶδε ἓνα πουλάκι, καθισμένο ἐπάνω στὸ κλαδί...

— Ἄκοῦς μπεμπέκο, ἀκοῦς; διέκοψε καὶ πάλι ἡ μικρὴ.

Ἔστερα ἐσηκώθηκε. Ἄφησε στὴν ποδιά τῆς γιαγιάς τῆς ὅ,τι κρατοῦσε, τὸν μπεμπέκο, μιὰ βούρτσα, ἓνα καθρεπτάκι, ἐπῆρε τὸ ἀμαξάκι τῆς κι' ἄρχισε νὰ τρέξη γύρω ἀπὸ τὸ τραπέζι.

Τὰ Τσιγγανόπαιδα.

Τὸ μεσοχείμωνο ἦτον γλυκὸ ἐκείνη τὴ χρονιά. Λιακάδες ζέσταιναν τὴ γῆ καὶ παντοῦ βασίλευε καλοκαιριά. Καιρὸς θαυμάσιος γιὰ τοὺς ἀστεγούς, γιὰ τὰ πουλιὰ καὶ γιὰ τοὺς Τσιγγάνους.

Ἐνα πρωῖ σὰν ἐξυπνήσαμε, εἶδαμε ἀρκετὲς σκηνὲς τσιγγάνικες στημένες κοντὰ στὸ σπίτι μας, λίγα μέτρα μακρῶς, στὴ ρίζα τοῦ τοίχου ποὺ ἐχώριζε ἓνα μεγάλο περιβόλι ἀπὸ τὰ γειτονικὰ οἰκόπεδα.

Ἐπήγαμε νὰ ἰδοῦμε.

Οἱ σκηνὲς ἦσαν ἄδειες. Οἱ μεγάλοι ἄνδρες καὶ γυναῖκες εἶχαν πάη στὴν πόλη. Μονάχα μιὰ γριὰ φύλαγε τὴν κατασκήνωση.

Πένιες, ἔξι παιδάκια ἡλιοκαμμένα καὶ ξυπόλητα ἀπὸ ἐνάμισυ ὥς ἔξι χρονῶν ἔπαιζαν. Εἶχαν ἓνα τόπι. Τὸ ἔρριχναν πότε ἀπ' ἐδῶ, ποτ' ἀπ' ἐκεῖ κι' ἔστερα ἔτρεχαν γοργὰ καὶ χαρωπὰ γιὰ νὰ τὸ πιάσουν.

Πηδοῦσαν κι' ἔτρεχαν μὲ τόση χάρη ποὺ οὔτε τὰ κουρέλια τοὺς δὲν ἐχαλοῦσαν τὴν ἄρμονία.

Παράμερα ἓνα μικράκι ἐνάμιου χρονοῦ τέλειωνε τὴν ἄρμονικὴ συμφωνία ἐπαναλαμβάνοντας τὶς κινήσεις τῶν μεγάλων.

Ἐξυπνάδα ;

«Μὴ μᾶς ζητήσης τώρα καὶ τρίτο φόρεμα χοροῦ. Τὰ δυὸ σὲ φθάνουν. Τώρα εἶναι ἡ δική μου ἢ σειρὰ νὰ κάνω φόρεμα». Αὐτὰ εἶπε θυμωμένη, ἡ παιδούλα τῶν ἕξι χρονῶν στὴ μαμά της. Ἡ μαμὰ ἐγέλασε κατευχαριστημένη. Σοῦ εἶναι μιὰ ἔξυπνη σουσουράδα ἢ μικρή!...

Ἄς μὴν ἀποροῦμε.

Μιὰ ἡμέρα ἐμπῆκα σ' ἓνα μικρὸ συνοικιακὸ ζαχαροπλαστεῖο γιὰ νὰ ἀγοράσω καραμέλες.

Δυὸ τρία βάζα μὲ καραμέλες, λίγα γλυκὰ τοῦ ταψιοῦ, τρία ὡς τέσσαρα τραπέζια χωρὶς τραπέζομάνδηλα καὶ μερικὲς ψάθινες παλιὲς καρέκλες, αὐτὰ ἦταν ὅλο τὸ περιεχόμενον τοῦ μαγαζιοῦ. Μὰ δὲν ἔχωροῦσε κι' ἄλλα. Τόσο ἦτον στενὸ καὶ μικρὸ τὸ συνοικιακὸ μαγαζάκι!

Ἰδιοκτήτης καὶ ὑπάλληλος ὁ ἴδιος. Ἕνας ἀγαθὸς κοντόχοντρος ἄνδρας μὲ ἄσπρη ποδιά στὴ μέση. Σὲ δυὸ τραπέζια ἐκάθηντο δυὸ ἀγοράκια κ' ἔγραφαν, ἐνῶ ἓνα τρίτο ἀγοράκι, τὸ μικρότερο, χοροπηδοῦσε μέσα στὸ μαγαζὶ τὸ στενὸ.

— Παιδιά σου εἶναι ;

— Ναί. Ἔρχονται στὸ μαγαζὶ ὕστερα ἀπὸ τὸ σχολεῖο τους καὶ τὰ κυττάζω στὴ μελέτη τους.

— Αὐτὸς ὁ μικρὸς γιατί δὲν γράφει ;

— Ἔχει τελειώσῃ τὰ μαθήματά του, γι' αὐτὸ παίζει. Ἄμα γράφουν καὶ οἱ ἄλλοι δυὸ θὰ παίξουν κι' αὐτοί. Πρέπει νὰ μάθουν γράμματα, νὰ γίνουν ἄνθρωποι.

Ἄς μὴν ἀποροῦμε λοιπὸν ὅταν οἱ περισσότεροι ἐπιστήμονες εἶναι παιδιά τοῦ λαοῦ.

Προφητεῖες δὲ χωροῦν γιὰ τὰ παιδιά.

«Θὰ σοῦ γίνῃ μιὰ κοκέττα, πού δὲν θὰ ὑποφέρεται» ἔλεγε ἡ μητέρα γιὰ τὴ μικρούλα της τῶν τριῶν χρόνων. «Χθὲς μοῦ ἔκανε ὀλόκληρη φασαρία. Ἔπεσε κάτω, ἔκτυ-

ποῦσε τὰ πόδια της δὲν ἤθελε νὰ βγῆ περίπατο γιατί τῆς ἔβαζα τὸ πικεδένιο της καπελλάκι τὸ ἄσπρο κι' αὐτὴ ἤθελε τὸ καλό της ποῦ εἶχε λουλούδια ἐπάνω. Μὲ τὸ τριαντάφυλλο, μὲ τὸ τριαντάφυλλο, ἔλεγε καὶ ξανάλεγε. Τί θὰ γίνῃ, ἄμα μεγαλώσῃ!...»

Ξαναεἶδα τὴ μικρούλα, μεγάλη πιά, φοιτήτρια τῆς ἰατρικῆς.

— Σὲ λίγο θὰ ἔλθῃ καὶ ἡ μαμά μου, ἐπῆγε στὴν μοδί-
στρα νὰ μοῦ παραγγεῖλῃ ἓνα χειμωνιάτικο φουστάνι.

— Καὶ σὺ βρίσκεσαι ἐδῶ. Δὲν θὰ πῆς τὸ γοῦστο σου;

— Ἡ μαμά ἔχει γοῦστο. Ὑστερα ντύνομαι πολὺ ἀπλά.
Ἡ μαμά μοῦ παραγγέλνει τὰ φουστάνια μου. Ἐγὼ πη-
γαίνω μονάχα στὴν δοκιμή. Δὲν ἔχω καιρὸ νὰ τρέχω γιὰ
φουστάνια.

Τί διαφορετικὴ ποὺ ἦταν ἀπὸ τὴ μικρούλα ποὺ ἔκλαιγε
κι' ἔξεφώνιζε, γιατί δὲν τῆς ἔβαζαν τὸ καπέλλο μὲ τὸ τριαν-
τάφυλλο!

ΖΩΗ Σ. ΦΡΑΓΚΟΥ

